

РЕШЕНИЕ

№ 254

гр. София, 12.03.018 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, наказателна колегия, второ наказателно отделение, в открито съдебно заседание на двадесет и пети октомври през две хиляди и седемнадесета година в състав:

**ПРЕДСЕДАТЕЛ: ЖАНИНА НАЧЕВА
ЧЛЕНОВЕ: ГАЛИНА ЗАХАРОВА
ПЕТЯ ШИШКОВА**

при секретар ИЛИЯНА РАНГЕЛОВА и с участието на прокурор АНТОНИ ЛАКОВ разгледа докладваното от съдия ЗАХАРОВА наказателно дело № 923/2017 г. по описа на ВКС, второ наказателно отделение, като за да се произнесе, взе предвид следното:

Касационното производство е образувано на основание чл. 346, т. 1 от НПК по жалба на адв. Л. и адв. Г., защитници на подсъдимия А. Х. М., срещу въззивна присъда № 17 от 07.06.2017 г., постановена от Софийския апалетивен съд (САС), НО, VI състав, по ВНОХД № 370/2017 г.

В касационната жалба на защитниците на подсъдимия са релевираны възражения за допуснати от САС при разглеждане на делото всички касационни основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 – т. 3 от НПК, като към ВКС е отправено искане на основание чл. 354, ал. 1, т. 1 от НПК да отмени постановената от САС и да оправдае изцяло подсъдимия по повдигнатите му обвинения.

Оплакванията за съществени процесуални нарушения са мотивирани с доводи, че приетата за установена от първоинстанционния съд фактическа обстановка не съответствала на събраните в хода на съдебното следствие доказателства. Съществени нарушения били допуснати при оценката и анализа на доказателствените източници, което довело до неправилно приложение на материалния закон. Направените от първоинстанционния съд фактически и правни изводи били резултат на значително и неоснователно надценяване на доказателствената стойност на събраните основно в хода на досъдебното производство доказателства, без да се отчита необходимостта от допълнителна проверка на достоверността им. Вместо да отстрани тези пороци, въззивният съд ги задълбочил, като направил и изводи за ангажираност в случая и на лица, които не били разпитвани и нямало доказателства за тяхната съпричастност към случая – например извод, че имало опит от страна на подсъдимия М. да повлияе върху главния секретар на МВР г-н К.. Тъкмо обратното, от прочетения смс ставало ясно, че последният искал наказание за лицата, а съдът интерпретирал съдържанието му едностранчиво и неправилно, защото не разпитал посоченото лице. В хода на съдебното производство пред СГС били събрани убедителни доказателства, оборващи напълно обвинителната теза. Тя не само била разколебана, но и напълно опровергана. Били представени и убедителни доказателства, че в хода на досъдебното производство прокуратурата работила тенденциозно и предубедено в нарушение на законовите изисквания. Показателен в това отношение бил фактът, че показанията от досъдебното

производство на почти всички свидетели били прочетени по реда на чл. 281, ал. 4 вр. ал. 1, т. 1 от НПК. По този ред не били прочетени само показанията на свидетелите, които държавното обвинение целенасочено не допуснало до разпит, въпреки че те били преки очевидци на случилото се. В хода на съдебното производство съдът допуснал голяма част от исканията на защитата, но въпреки че доказателствата силно разколебали и дори оборили обвинителната теза, това явно не било сметено за достатъчно подсъдимият да бъде признат за невинен. Направените в обжалваната присъда от решаващия първоинстанционен съд изводи от правна страна не кореспондирали с установената от доказателствените материали фактическа обстановка. Редица важни обстоятелства във връзка с обвиненията срещу подсъдимия, основно пряко касаещи фактическата обстановка на местопрестъплението и личното участие на подсъдимия в осъществяването на твърдените престъпни действия, останали неизяснени: не било допуснато да се изиска скица на мястото, където се твърдяло, че станало нарушението, не бил допуснат оглед на автомобила (дали бил със затъмнени стъкла или с интервенции, затрудняващи видимостта и пр.). Самите свидетели от патрула заявили, че не били сигурни дали той управлявал преминалия покрай тях автомобил. При това положение недопускането на доказателствата, от които да се установи дали на конкретното място и при твърдяната фактическа обстановка изобщо би било възможно да се види кой управлява и колко лица пътуват, безспорно опорочило изводите на първоинстанционния съд.

Според касаторите апелативният съд нарушил закона, като оставил в сила присъдата на първоинстанционния съд в осъдителната ѝ част по отношение на обвинението по чл. 270, ал. 1 от НК. Била възприета изцяло за доказана тезата на държавното обвинение, но останало напълно неизяснено с какво точно подсъдимият противозаконно пречел на орган на властта да изпълни задълженията си. Ако с това, че не бил спрял на подаден сигнал, дори и да се приемело, че е управлявал автомобила, то според самото обвинение той се явил само десетина минути по-късно на същото място и пред същите лица от автопатрула. Ако преченето се изразявало в това, че казал да не се подписва съставения акт от лице, което не се е запознало със съдържанието му, то това не било противозаконно. Ако ли пък се търсела вина в това, че се легитимирал като народен представител, това било истина и той бил длъжен да го направи при установено нарушение или съмнение за такова и искане за проверка. Относно второто деяние, осъществяващо състава на чл. 270, ал. 1 от НК, също имало неяснота с какво подсъдимият пречел на полицаия да изпълни задълженията по съставяне на АУАН, след като било доказано, че нямал контакт с лицето, съставило акта, а пък при идването му същият бил вече съставен. Още в началото на съдебното производство в предоставения по реда на чл. 254, ал. 3 от НПК отговор защитата посочила, че не било ясно с кои свои действия подсъдимият осъществил престъплението и как го осъществил, въпреки което той бил признат за виновен, макар тези действия да останали неизяснени. Изводите, обуславящи осъждането на подсъдимия М. по обвинението по чл. 325, ал. 1 от НК, били неверни и не намирали опора в събраните по делото доказателства. Опитът да предотврати едно беззаконие бил приет от служителите на патрула агресивно, като постоянно някой от тях разговарял по телефона, давал на другите указания „на ухо”, след което провокациите срещу него се интензифицирали.

Тенденциозният подход на съда към подсъдимия бил особено виден при определянето на наказанията за престъпленията, за които бил осъден. Още първоинстанционният съд показал значителна предубеденост, тъй като не можело да се допусне, че не бил наясно относно липсата на законови предпоставки за прилагане на чл. 78а от НК. Съставът на СГС отлично познавал закона, но прибегнал до използваната конструкция, тъй като търсел начин да избегне кумулацията на

наказанията и да му наложи и глоба от 3 000 лева. Още по-драстично било отношението на въззивния съд, който игнорирал доказаните по делото подбуди за извършване на деянието и останалите смекчаващи обстоятелства – безцеремонното отношение от страна на патрула към народен представител, опитът да се състави акт на лице, което не може да прочете съдържанието му, опитът за прикриване на идентификационните баджове, цинично отношение към „циганския отбор и циганина – депутат”.

С писмено „становище – допълнение” към касационната жалба подсъдимият М. чрез защитниците си заявява, че не смята за необходимо да допълва жалбата.

В съдебно заседание на касационната инстанция подсъдимият А. М. и неговият защитник адв. Л. поддържат жалбата.

Представителят на ВКП предлага на съда да остави в сила атакувания съдебен акт.

Върховният касационен съд, второ наказателно отделение, след като обсъди доводите на страните и провери атакувания съдебен акт в пределите, очертани от чл. 347 от НПК, намери за установено следното:

С присъда от 16.01.2017 г., постановена по НОХД № 4042/2016 г., СГС, НО, 13 с-в, е признан подсъдимия А. Х. М. за виновен в извършването на престъпление по чл. 270, ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 от НК, за което при условията на чл. 54 от НК го осъдил на шест месеца лишаване от свобода, отложено на основание чл. 66, ал. 1 от НК за изпитателен срок от три години, както и за престъпление по чл. 325, ал. 1 от НК, за което на основание чл. 78а от НК го освободил от наказателна отговорност и му наложил административно наказание глоба в размер на 3 000 лева. В тежест на подсъдимия са били възложени направените по делото разnosки.

По протест на прокурора и по жалба на подсъдимия срещу първоинстанционната присъда е било образувано ВНОХД № 370/2017 г. по описа на САС, като с атакуваната присъда № 17 от 07.06.2017 г. въззивният съд е отменил присъдата на СГС в частта, с която по отношение на подсъдимия М. е бил приложен чл. 78а от НК за престъплението по чл. 325, ал. 1 от НК, и го е осъдил при условията на чл. 54 от НК на шест месеца лишаване от свобода и на обществено порицание. На основание чл. 23, ал. 1 от НК съдът е наложил на подсъдимия най-тежкото измежду определените наказания за престъпленията по чл. 270, ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 от НК и по чл. 325, ал. 1 от НК, а именно шест месеца лишаване от свобода, изпълнението на което отложил на основание чл. 66, ал. 1 от НК за срок от три години, към което на основание чл. 23, ал. 2 от НК присъединил наказанието обществено порицание, което да бъде изпълнено чрез излагане на препис от присъдите на видно място в сградата на община Самоков за срок от един месец. В останалите ѝ части първоинстанционната присъда е била потвърдена.

Касационната жалба на защитниците на подсъдимия М. срещу въззивната присъда е допустима – подадена е от процесуално легитимирани страни по чл. 349, ал. 3 вр. ал. 1 вр. чл. 253, т. 2 от НПК, в законоустановения от чл. 350, ал. 1, вр. чл. 319, ал. 1 от НПК срок, срещу акт, подлежащ на касационно обжалване съгласно чл. 346, т. 1 от НПК.

Разгледана по същество, касационната жалба е частично основателна.

1. Относно възраженията за наличие на касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 2 от НПК:

В жалбата на защитниците обстоятелствено са мотивирани твърдения за допуснати на досъдебното производство и в хода на първоинстанционното съдебно производство нарушения на съдопроизводствените правила – тенденциозност на разследването, едностранчива и неправилна оценка на доказателствата от страна на

СГС. Следва да се уточни, че предмет на касационната проверка е постановеният по ВНОХД № 370/2017 г. по описа на САС съдебен акт, а не пряко и непосредствено дейността на органите на досъдебното производство, нито пък на първоинстанционния съд. Задача на касационната инстанция е да прецени дали въззивният съд законосъобразно е осъществил съответните си правомощия, в частност в разглеждания случай – по чл. 336, ал. 1, т. 1 и чл. 338 от НПК. Когато въззивното производство е протекло съобразно правилата на чл. 13, ал. 1 и чл. 14, ал. 1 от НПК, евентуално нарушение на изискванията за обективност, пълнота и всестранност, допуснато от органите на досъдебното производство или от първоинстанционния съд, поначало е без значение за крайния изход на делото, защото е отстранено.

Жалбоподателите преимуществено акцентират върху неправилността и необосноваността на атакувания съдебен акт, на които оплаквания касационната инстанция не дължи отговор. Претенцията за наличие на касационния повод по чл. 348, ал. 1, т. 2 от НПК в основната си част е мотивирана с твърдения (стр. 2 – стр. 5 от жалбата), че приетата за установена фактическа обстановка не съответствала на събраните доказателства; че значително и неоснователно била надценена доказателствената стойност на събраните основно в хода на досъдебното производство доказателства; че обвинителната теза била разколебана и напълно оборена, въпреки което подсъдимият бил признат за виновен и осъден. Тези аргументи всъщност са насочени срещу правилността на фактическите констатации на съда, въз основа на които са формирани изводите за съответните обективни и субективни елементи на инкриминираните по отношение на подсъдимия престъпления по чл. 270, ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 и чл. 325, ал. 1 от НК. Под претекст за допуснати процесуални нарушения твърденията в жалбата не насочват към конкретни пороци на атакувания съдебен акт, а разкриват несъгласието на подсъдимия и защитниците му с приетите от предходните съдебни състави факти. Пред ВКС за пореден път се лансира като единствено меродавна именно поддържаната от защитата интерпретация на доказателствената съвкупност, без да се държи сметка, че всички доводи на касаторите вече са били двукратно обсъдени и мотивирано отхвърлени от инстанциите по фактите.

Преценката за фактическа необоснованост е извън правомощията на касационната инстанция, тъй като не съставлява самостоятелен касационен повод по чл. 348, ал. 1 от НПК. ВКС многократно и последователно е изтъквал в решенията си, че проверява единствено юридическата правилност на съответните контролирани съдебни актове с оглед на изложената в тях фактическа обстановка, без да преценява нейната правилност и да пререшава въпроса за достоверността на доказателствените материали, относими към предмета на доказване по делото. При касационния контрол фактологията на деянието може да се изследва само с оглед процесуалната законосъобразност на конкретните действия на съдебните инстанции по фактите при допускането, събирането, проверката и оценката на доказателствата по делото и правилността на формирането на вътрешното убеждение на решаващия съдебен орган.

В светлината на изложеното не може да се очаква от касационния съд да подложи на непосредствен анализ обясненията на подсъдимия М. и свидетелските показания във връзка с оспорените от защитата фактически положения, че на 01.05.2016 г., след 16 ч., връщайки се от футболен турнир в [населено място], подсъдимият А. М. управлявал лек автомобил м. „М.“ с ДК [рег.номер на МПС], както и че в [населено място], на временно КПП на кръстовището на [улица]и [улица], не спрял на подаден сигнал със стоп-палка от мл. инспектор св. С. П.. С оглед правомощията си по контрол на процесуалната законосъобразност на подлежащите на касационна проверка актове настоящият съдебен състав може само да констатира, че още в мотивите на първостепенния съд доказателствените материали относно тези

спорни факти са били разграничени на две основни групи – показанията на полицейските служители свидетелите В. Г., С. П. и Ю. А., от една страна, и подкрепящите защитната позиция на подсъдимия М. показания на свидетелите Ю. С., Б. Ю. и Д. Д., от друга страна. Двете групи разнопосочни доказателствени средства са били проверени подробно и задълбочено, преди всичко с оглед съответствието им с други доказателствени материали, както и с оглед взаимната им кореспонденция и вътрешна логичност. Втората инстанция, на свой ред, не само аргументирано се е съгласила с извършения от първоинстанционния съд анализ и е споделила фактическите му констатации. В атакувания съдебен акт (стр. 14 – стр. 15 от мотивите на въззивната присъда) е залегнал щателен самостоятелен разбор на доказателствените източници относно посочените обстоятелства, като обясненията на подсъдимия и показанията на свидетелите от двете групи са били отново критично преценени поотделно и в тяхната съвкупност; били са съпоставени с показанията на св. Г. С., установяващ, че при тръгването от [населено място] подсъдимият М. поел управлението на автомобила; били са проследени и изтъкнати всички логически несъответствия в поддържаната от подсъдимия версия.

Процесуалната дейност на САС не може да бъде оспорена и от гледна точка на правилата, визирани от чл. 13 и чл. 107, ал. 3 от НПК. Задълженията на въззивния съд по установяване на обективната истина са изпълнени много отговорно, като картината на деянията е разкрита изключително детайлно, в обем, дори надхвърлящ необходимото за правилното решаване на делото. Съставът на САС е установил всички факти, включени в предмета на доказване по чл. 102 от НПК, като оправдано не е съзрял необходимост от допълнително изясняване на обстоятелствата във връзка с мястото, където подсъдимият не спрял на подадения сигнал със стоп-палка, както и относно наличието на евентуални затрудняващи видимостта интервенции върху управлявания от него автомобил. Упреците на касаторите за процесуална пасивност на съда при разкриването на обективната истина в тази насока са неоснователни. В дейността на въззивния съд не се констатират нарушения, които да предопределят неизясняване на обстоятелства от кръга на главния факт. Инстанциите по фактите нямат задължение да допускат доказателствени материали относно неотнормирани факти и обстоятелства извън предмета на доказване или по такива, за които вече са събрани доказателства. Нарушения в доказателствената дейност на съда са допуснати, само когато при разглеждането на делото не са изяснени елементи от фактическата обстановка от съществено значение за правилното му решаване. В разглеждания случай съдебният състав не е пренебрегнал задължението си за пълноценно разкриване на обективната истина, а напротив – стриктно е следвал законосъобразен подход при допускането и събирането на доказателствени материали, както и в цялостната си дейност по осъществяване предмета на доказване. На стр. 15 от мотивите изрично са изложени доводите на съда по отношение на категоричното му становище за липса на доказателствена непълнота: че по делото са налице достатъчно убедителни доказателства по въпроса кой е управлявал лекия автомобил и че поисканите от защитата скица на местопроизшествието и експертно изследване на степента на затъмненост на стъклата на автомобила не биха допринесли за изясняването на деянието. Тези съображения са верни и се споделят от настоящия съдебен състав. На фона на еднопосочните свидетелски показания на полицейските служители Г., П. и А., които са възприели визуално чертите на водача (възрастта и прошарените му коси), съчетани с показанията на св. С., че тръгвайки от [населено място], подсъдимият е шофирал колата, действително е безпредметно да се изследва допълнително въпросът за авторството на първото инкриминирано деяние. Да се счете, че това обстоятелство е

несигурно установено в нарушение на чл. 303, ал. 1 от НПК, би означавало да се изопачи недопустимо ясното съдържание на цитираните доказателствени средства.

ВКС намира, че възприетите от САС фактически положения и по отношение на по-нататъшния развой на инцидента отново са изведени при липса на съществени процесуални нарушения, като при оценката на доказателствените материали не са допуснати логически грешки. Мотивите на съдебния акт убедително подкрепят заключение, че фактологията във връзка с този етап от случилото се също е изградена върху комплексен анализ на всички събрани по делото доказателствени материали, преценени коректно, обективно и аргументирано, стриктно според действителния им смисъл и съдържание, без да се допуска превратна интерпретация и без да се игнорира или пресилва значението на обвинителните доказателства. Аналитичната дейност на съда е осъществена професионално съобразно изискванията на чл. 13, чл. 14 и чл. 107, ал. 5 от НПК, поради което не се констатира пороци, които да обуславят съмнителност на приетите за установени факти, релевантни за обективната и субективна съставомерност на обвинението по чл. 325, ал. 1 от НК.

При обсъждането на посочената част от съдебния акт следва да се има предвид и принципното положение, че касационната проверка поначало се ограничава до конкретната проблематика, посочена в жалбата. Оплакването на касаторите за допуснати от въззивния съд процесуални нарушения при анализа и оценката на доказателствената съвкупност относно поведението на подсъдимия М. след уведомяването му от св. С., че полицаите съставят акт на свидетеля Г. Р., лаконично са сведени до твърдението (л. 6 от жалбата), че приетото от съда било невярно и не намирало опора в събраните по делото доказателства. Тези доводи не съставляват годно основание за касационна проверка, защото не са надлежно конкретизирани и мотивирани съгласно изискванията на чл. 351, ал. 1 от НПК. Макар формално подведени под касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 2 от НПК, те са формулирани декларативно, като обобщено разкриват единствено субективното несъгласие на касаторите с крайните осъдителни изводи на съдебния акт. Просителният пункт в жалбата логически се извежда от изложените в нея основания. За да може да изпълни процесуалната си функция, жалбата следва да съдържа обосновка в достатъчен обем – да конкретизира кои именно доказателства не са изследвани обективно, всестранично и пълно, кои доказателствени материали са останали необсъдени, кои са превратно преценени, кои обстоятелства са игнорирани и т. н. За разлика от контролираната инстанция по фактите, касационният съд не извършва всеобхватен служебен преглед на обжалвания съдебен акт, а съгласно чл. 347, ал. 1 от НПК се произнася единствено по възведените доводи, които трябва да са ясни и недвусмислено уточнени по съдържание.

Единственото конкретно оспорено фактическо положение, касаещо фактологията от този етап на обсъждания конфликта, е залегналото на л. 2 от жалбата възражение, че въззивният съд направил изводи „за ангажираност в случая на лица, които не са разпитани и няма доказателства за каквато и да е съпричастност със случая” – че имало ”опит да бъде повлияно от страна на подсъдимия М. върху главния секретар на МВР г-н К.” да бъде осъществен „незаконен натиск”. Това твърдение се характеризира с елементи на превратност, тъй като подобни заключения в съдебния акт обективно липсват. При внимателната проверка на мотивите на въззивния съд се установява, че на стр. 10 е отразена единствено констатацията, че на 01.05.2016 г., след деянието (в 17:56 часа), подсъдимият М. изпратил на мобилния телефон на св. В. П., началник на полицията в [населено място], кратко съобщение с буквално следния текст: „В. чух се с г-н К. и се разбрахме да се видим в понеделник за да му представя снимковият материал с твоите служители как си скриха отличителните знаци пред мен

искам първо да се видя с теб защото мен ме интересува отношението с теб а за другите не ме е грижа но той по моите констатации иска уволнение на тези служители и неговото ръководство обади се”. Въз основа на показанията на св. П. и запазеното в паметта на телефона му съобщение с посоченото съдържание, установено при извършения оглед в съдебно заседание на мобилния телефон на св. П., съдът единствено е констатирал факта на изпращане на такъв sms от подсъдимия на свидетеля, което обстоятелство не е било оспорено и от страна на самия подсъдим. То е отразено в мотивите на въззивната присъда единствено за детайлна конкретизация на осъществената комуникация между подсъдимия и св. П. по повод инцидента, като обаче съдът не е формулирал никакви изводи от този факт – нито в полза, нито против лансираната защитна теза. Страните не могат да критикуват съдържанието на съдебния акт, без оглед действителното му съдържание, недопустимо замествайки обективните изводи на съда със субективна интерпретация на доказателствените материали и произтичащите от тях изводи.

Настоящият съдебен състав е затруднен да изложи други съображения по отношение на приетите за установени факти относно провокирания от подсъдимия скандал със служителите на полицията. След като самите жалбоподатели не са изяснили в какво точно се състои недоволството им от съдебния акт и не са посочили конкретни доводи, които обосновават възраженията им, касационният съд няма правомощия по свой почин да замести тази непълнота по собствено усмотрение. Изключения от правилото, че касационната проверка не може да надхвърля рамките на доводите в жалбата, са процесуално допустими само в интерес на правосъдието, когато се касае до невъзведени особено съществени нарушения, които накърняват базисни човешки права, каквито нарушения в разглеждания случай не са допуснати.

В заключение по наведеното от подсъдимия и защитниците му касационно основание по чл. 348, ал. 1, т. 2 от НПК следва да се обощи, че при осъществената касационна проверка на атакувания въззивен съдебен акт ВКС не установи САС да е допуснал съществени нарушения на процесуалните правила, свързани със събирането, проверката или оценката на доказателствените материали по делото, не намери същите да са интерпретирани едностранчиво, изопачено или тенденциозно, или предходната инстанция да е основала изводите си на негодни доказателствени материали, или на несъществуваща доказателствена основа. Съдържанието на атакувания съдебен акт обуславя извод за пълна доказателствена обезпеченост на решаващите констатации на въззивния съд, а именно, че:

- на 01.05.2016 г. следобед подсъдимият М. управлявал моторно превозно средство – лек автомобил „М.” с ДК [рег.номер на МПС] , собственост на [фирма] с управител Т. М., в посока от [населено място] към [населено място];

- около 16:10 ч. в [населено място], в района на временно КПП на кръстовището на [улица]и [улица], подсъдимият не спрял на подаден сигнал със стоп-палка от мл. инспектор св. С. П. заради допуснатото нарушение на правилата за движение;

- около 10-15 минути по-късно в района на временното КПП бил спрял за проверка микробус „Ф.Т.” с ДК [рег.номер на МПС] , управляван от св. Г. С., в който пътували футболисти от футболния отбор „С.” – С.;

- полицейските служители св. В. Г. и св. С. П. проверили самоличността на пътуващите в микробуса лица, като установили, че св. Г. Р. не разполага с документ за самоличност;

- за констатираното административното нарушение по чл. 6 от ЗБЛД св. Г. започнал да съставя акт за установяване на административно нарушение на св. Р.;

- св. С. уведомил подсъдимия по телефона за случващото се;

- подсъдимият М., намиращ се по това време в района на [населено място], обърнал посоката на движението си и се насочил обратно към [населено място];

- пътъм се обадил на св. П., началник на РУ на МВР – К., и го уведолил, че микробусът на ромския футболен отбор бил спрял от автопатрул на РУ – К., че на един от футболистите съставяли акт за установяване на административно нарушение, тъй като бил без лична карта, както и че се връща на мястото на проверката;

- когато св. Г. приключил със съставянето на акта, подсъдимият М. пристигнал на временния КПП. Представил се на служителите от автопатрула; заявил, че е депутат от Народното събрание; размахвал служебната си карта; търсел обяснение от полицаите защо съставят актове на „неговите хора“; поискал от тях отчет какво правят и защо спират автомобили; казал на св. Р. да не подписва съставения акт; отправил към полицейските служители груби реплики, настоявайки да му представят актовете, които били съставени до момента и доказателства за какво били съставени; при отказа на полицаите, претендирал да получи удостоверение за това обстоятелство; насърчавал присъстващите свидетели от футболния отбор да снимат с мобилните си телефони размяната на реплики и баджа на св. А.; обадил се отново на св. П., съобщавайки му, че служителите се държат арогантно и отказват да му предоставят информация, оплакал се, че св. А. „свалил значката си“ и заплашил, че ще уведоми „съответните институции; закарал се на полицаите, че след три дни щели да се видят „цивилни“.

2. Относно възраженията за нарушение на материалния закон:

ВКС констатира наличието на релевирания касационен повод по чл. 348, ал. 1, т. 1 от НПК в частта досежно престъплението по чл. 270, ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 от НК, за което подсъдимият А. М. е бил признат за виновен и осъден. В рамките на установените и доказани фактически положения въззивният съд незаконосъобразно е приел, че с поведението си деецът е попречил противозаконно на орган на властта да изпълни задълженията си. Изложените в тази насока съображения на стр. 15 – стр. 16 от мотивите на атакуваната присъда са изведени в разрез с практиката на ВКС и не се споделят от настоящия касационен състав.

Обвинението срещу подсъдимия по чл. 270, ал. 1 от НК е формулирано при условията на продължавана престъпна дейност за две отделни отделни деяния: 1) че не изпълнил разпореждането на униформения полицейски служител св. П. да спре управлението от него лек автомобил при подаване на сигнал със стоп-палка; и 2) че при връщането си на временния КПП незаконосъобразно се намесил в дейността на полицейските служители по съставяне на акта срещу св. Р..

В принципен план са верни разсъжденията на съда, че изпълнителното деяние на престъпния състав по чл. 270, ал. 1 от НК може да бъде осъществено чрез действие, бездействие или съвкупност от такива, насочени към препятстване изпълнението на възложените на държавните органи и лицата с публични функции служебни задължения. Вярно е също така, че законът не поставя като условие за съставомерността на престъпната деятелност на наказателноотговорното лице чрез нея да е постигнато целеното изпълнение на служебните задължения на посочените в нормата категории лица.

Изпълнителното деяние на разглежданото престъпление – противозаконно пречене – обаче се осъществява само чрез такова поведение на дееца, което в нарушение на законови норми обективно затруднява, възпрепятства, създава спънки при осъществяването на служебните задължения на органите на власт, в случая – на служителите на МВР П., Г. и А. при провеждане на инкриминираната дата на двете планирани специализирани полицейски операции на територията на РУ – К. (за контрол на транспортните средства, превозващи едър рогат добитък, както и по линия „Акцизни стоки“).

ВКС е имал повод нееднократно да изтъкне, че не всяко неподчинение на разпореждане на орган на власт съставлява противозаконно пречене на изпълнението на задълженията на органа. Съдебната практика ясно разграничава престъплението по чл. 270, ал. 1 от НК от аналогичното административно нарушение по чл. 175, ал. 1, т. 4 от ЗДвП по съответната степен на обществена опасност на осъществените деяния. Самият факт на отказа да се изпълни нареждане на органите за контрол и регулиране на движението не изчерпва съдържанието на противозаконното пречене на орган на власт да изпълни задълженията си. Законовият израз „пречи” предполага във всички случаи някакво обективно поведение от страна на дееца с различен интензитет, което обуславя по-високата обществена опасност на деянието, съставляващо престъпление, в сравнение с кореспондиращото му административно нарушение. Това разбиране е последователно застъпено в множество актове на касационната инстанция – например р. № 16 от 24.02.2009 г. по н. д. № 652/2008 г., III н. о., р. № 435 от 05.10.2010 г. по н. д. № 418/2010 г., III н. о., р. № 511 от 26.11.2013 г. по н. д. № 1166/2013 г., I н. о., р. № 113 от 20.03.2014 г. по н. д. № 207/2014 г., III н. о., р. № 141 от 01.08.2016 г. по н. д. № 462/2016 г., III н. о., р. № 55 от 28.03.2017 г. по н. д. № 71/2017 г., I н. о. и др. В цитираните решения обяснимо са обсъждани многообразни фактически ситуации с оглед спецификата на всеки отделен казус. Във всички тях обаче неотклонно е следван един и същи подход – съставомерността на поведението на извършителите на престъпления по чл. 270, ал. 1 от НК и отликата им от съставляващите административни нарушения аналогични деяния са диференцирани не изолирано с оглед факта на обичайното неизпълнение на съответното разпореждане, а на базата на допълнително активно или пасивно поведение на дейците, насочено към възпрепятстване и осуетяване изпълнението на задълженията на визираните в чл. 270, ал. 1 от НК категории лица. (Завишената обществена опасност на подобни съставомерни деяния може да се илюстрира примерно с факти като преминаване с висока скорост покрай полицейския орган; предприемане на опит за бягство, наложил преследване, съпротива, укриване, принудително спиране, заключване на врати при необходимост от достъпомещение, укриване на вещи, подлежащи на опис, както и всякакви други проявни форми на поведение, пречатващо изпълнението на възложените на държавните органи и лицата с публични функции служебни задължения, които няма как да бъдат изчерпателно формулирани).

В разглеждания случай по отношение на първото инкриминирано деяние съставът на САС е направил декларативен извод за завишена степен на обществена опасност на извършеното от подсъдимия М., без аналитично да обсъди конкретните фактически данни, определящи този признак. Установените факти обективно не разкриват съществен интензитет на обществената опасност на деянието, достатъчен да обуслови престъпния му характер. На стр. 7 от мотивите поведението на подсъдимия е описано буквално по следния начин: „... когато се изравнил със свидетелите, им помахал с ръка, преминал покрай тях и леко увеличил скоростта на движение..”; на стр. 15 – „... подсъдимият е този, който не се е подчинил на подадения му със стоп-палка знак от П. да спре...”, на стр. 16 – „...Подсъдимият не е изпълнил разпореждането, преминал покрай полицейските служители, увеличавайки скоростта си на движение, като им помахал с ръка...”. От така приетата фактология става ясно, че съдът е квалифицирал поведението на подсъдимия М. за съставомерно по чл. 270, ал. 1 от НК, само защото той не е изпълнил полицейското разпореждане за спиране на подадения сигнал със стоп-палката от св. П.. В мотивите на присъдата (стр. 16) това поведение непрецизно е коментирано като „комплекс от бездействие и действие”. Съдът не е взел предвид, че проявеното „бездействие” – неспирането на подадения сигнал, и осъщественото „действие” – продължаването на движението на автомобила, очертават

едно и също поведение на дееца, доколкото неизпълнението на сигнала за спиране се проявява в продължаването на движението на автомобила. Отказът на касатора да преустанови движението си не е бил съпроводен с бягство, преследване, последващо укриване, съпротива или каквито и да е други целенасочени действия, ориентирани към укриване на самоличността му и умишлено препятстване на компетентните органи да му съставят акт за установеното административно нарушение – „тройно” изпреварване при въведена с пътна маркировка забрана за изпреварване.

„Лекото” увеличение на скоростта на движение на управляваната от подсъдимия кола при преминаването покрай полицаите не обективира намерението му за бягство от местопроизшествието и опит да се укрие самоличността му, защото след кратък период от време – в рамките на не повече от половин час – самият той по собствена воля се е върнал на същото място, при същите служители на полицията, узнавайки че те съставят акт на св. Р.. (Отделен е въпросът, че ускоряването на автомобила с неустановени параметри на скоростта очевидно не е било значително, при положение че свидетелите от автопатрула са забелязали марката и номера на автомобила, чертите на лицето, което го е управлявало, направения от него знак с ръка). Поведението на подсъдимия реално не е възпрепятствало изпълнението на задълженията на полицейските органи и с оглед обстоятелството, че самите те (независимо по какви причини) не са предприели нищо за осъществяване на правомощията си – няма данни да са последвали нарушителя, да са подели преследване, да са започнали издирване на автомобила и водача му, чиито отличителни белези са възприели. Във въззивното решение липсват факти, указващи, че при връщането на подсъдимия на местопроизшествието са били инициирани някакви мерки за документиране на нарушението на ЗДвП, което полицейските органи са считали, че подсъдимият е извършил. От направения от подсъдимия жест – махането с ръка – също не произтичат изводи за създадени от него спънки при осъществяването на служебните задължения на органите на властта, като въобще е неясно придаденото на този факт значение и няколкократното му подчертаване в мотивите на съдебния акт.

Второто деяние, включено в инкриминираната на подсъдимия М. продължавана престъпна дейност, също е несъставомерно по чл. 270, ал. 1 от НК. Противозаконното препятстване може да се реализира преди или по време на изпълнението на задълженията на органа на власт или лицата с публични функции. Създаването на спънки и затруднения от каквото и да е естество по повод вече упражнени от тях правомощия по служба не представлява противозаконно пречене по смисъла на обсъжданата разпоредба. Неправомерното поведение на дееца във всички случаи трябва да затруднява нормалното осъществяване на задълженията на органа, като след изпълнението им препятстване обективно няма. В разглеждания случай подсъдимият М. се е върнал на временния КПП, когато св. Г. вече бил приключил със съставянето на акта за установяване на административното нарушение на св. Р. (стр. 9 от мотивите). Последващото скандално поведение на подсъдимия може да бъде разгледано само на плоскостта на обвинението за хулиганство, но не и на чл. 270, ал. 1 от НК, тъй като в темпорално отношение е било реализирано след приключването на задълженията на полицейския служител по съставяне на акта.

На стр. 16 от мотивите са залегнали изводи, че противоправното поведение на подсъдимия през този етап от инцидента е било осъществено чрез активни действия, насочени към незаконосъобразно препятстване на изпълнението на задълженията на органа на властта, изразяващи се в обаждането му на началника на полицията в [населено място], за да му каже, че полицаите съставят акт на „неговите хора”, а впоследствие – в намесата на подсъдимия в законосъобразната дейност на полицейските служители по документиране на установеното от тях административно

нарушение чрез отправеното към св. Р. „нареждане” да не подписва съставения акт и да не приема екземпляр от него.

Настоящият съдебен състав не се съгласява със заключението, че така описаните действия по естеството си могат да бъдат квалифицирани като прояви на противозаконно пречене на орган на власт да изпълни задълженията си. Възпроизведеното от съда съдържание на разговора между подсъдимия М. и св. П. (стр. 8 от мотивите) не дава основание за извод, че с обаждането си подсъдимият е оказал въздействие или е упражнил влияние върху началника на полицейското управление, за да се намеси и осуети съставянето на акт спрямо св. Р.. Съгласно приетите факти подсъдимият разказал на св. П., че микробусът, в който пътувал ромският футболен отбор, бил спрян от автопатрул на входа на [населено място] и полицейските служители съставили акт за установяване на административно нарушение на един от футболистите, понеже бил без лична карта, и му заявил, че се връща на мястото на проверката. След разговора с подсъдимия св. П. се обадил на св. А., за да го информира, че народният представител М. идва на мястото на проверката, и да го инструктира поведението им да бъде съобразено със закона и изискванията на Етичния кодекс за поведението на служителите на МВР. Ако съдът е смятал, че с телефонното обаждане до св. П. подсъдимият се е опитал да осъществи нерегламентиран натиск върху служителите на МВР във връзка със съставянето на акта чрез техния ръководител, то такова фактическо положение е следвало да бъде формулирано ясно и недвусмислено, като се посочат и конкретните доказателствени материали, които го обуславят. При липса на констатации в такъв смисъл, фактът, че подсъдимият е съобщил на свидетеля П. обстоятелството, че полицаите съставят акт на „неговите хора”, не може да се тълкува произволно като опосредстван опит за намеса в дейността по съставяне на акта.

Указанието на подсъдимия към св. Р. да не подписва акта обективно не е създадо пречки за изпълнение на задълженията на органа на власт. Отказът на нарушителя да подпише акта нито рефлектира върху нормалното осъществяване на функциите на актосъставителя, нито е противозаконен. Такава хипотеза е уредена в закона – чл. 43, ал. 2 от ЗАНН, в който случай отказът се удостоверява с подписа, името и точния адрес на един свидетел. Не е противозаконен и даденият от подсъдимия на св. Р. съвет (дефиниран от въззивния съд като „нареждане”) да не подписва акта, особено по залегналите на стр. 17 от мотивите неприемливи съображения – че правото да се застъпва за правата на гражданите принадлежало на омбудсмана, какъвто подсъдимият не бил, нито бил лице с юридическа правоспособност, вписано като адвокат.

По тези съображения настоящият съдебен състав прие, че в пределите на установените от въззивния факти деянията на подсъдимия А. М. са несъставомерни по чл. 270, ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 от НК, поради което атакуваната въззивна присъда и потвърдената с нея първоинстанционна следва да бъдат отменени в посочените части, а подсъдимият следва да бъде оправдан по така повдигнатото му обвинение.

Законосъобразно и в съгласие със съдебната практика (ППВС № 2/74 г., Р № 485/87 г., ВС, I н.о. и др.) е прието, че поведението на извършителя М. от обективна и субективна страна се субсумира под състава на престъплението по чл. 325, ал. 1 от НК. Изложените в тази насока съображения от въззивния съд на стр. 17 от мотивите на атакувания съдебен акт почиват на вярно разбиране на закона и се възприемат изцяло от настоящия касационен състав. Конкретиката на инкриминираната проява недвусмислено я характеризира като непристойна: посегателството срещу реда и общественото спокойствие е било осъществено чрез редица агресивни и демонстративни действия – подсъдимият парадирал с качеството си на народен представител, размахвайки служебната си карта; търсел обяснение от полицаите защо

съставят актове на „неговите хора“; искал от тях отчет какво правят и защо спират автомобили; отправял към полицейските служители груби реплики, настоявал да му представят актовете, които били съставени до момента и доказателства за какво били съставени; заплашвал ги с уволнение и пр. Провокираният от него скандал е протекъл посред бял ден, в присъствието на немалък брой лица, които са станали свидетели на тенденциозното грубо и арогантно отношение към полицейските служители. Такова поведение без съмнение представлява грубо незачитане на установения в държавата порядък и демонстрира явно неуважение към личността и нейните охранявани права, както и към длъжностното качество на служителите на полицията, с което се осъществява обективната страна на престъплението по чл. 325, ал. 1 от НК. Дори само произнесените реплики („На мен ще даваш отчет, на мене ще даваш отчет, бе, аз кво ти казвам, тва ще правиш, бе“; „Ясно ли ти е на тебе“; „Ми кво тогава ми противоречиш, бе“; „Дай ми доказателства за кво сте направили актовете. Я ми дайте тука кво сте направили. Ами дайте актовете, кви са направили досега, бе. Аз имам право да искам актовете“; „Е кво ми се молиш, бе, кво ми се молиш“ и др.) красноречиво илюстрират недопустимия в едно цивилизовано общество маниер на отнасяне от страна на самозабравил се, облечен във власт човек, който с чувство на безнаказаност и без задръжки си е позволил да погазва достойнството на други хора, при това в качеството им на органи на властта. Доказано е и действителното представното съдържание на дееца, обективизирано чрез действията му – пряк умисъл за извършване на застрашаващото реда и общественото спокойствие престъпно посегателство. Възможно е съответните общественоопасни последици да бъдат не само крайна цел на извършителя на противоправния акт, но и негов неизбежен междинен или допълнителен резултат, който деецът съзнава, че неминуемо ще настъпи. Затова обстоятелствата за наличието и на други подбуди за извършване на деянието – стремежа да се застъпи за св. Р., не изключват хулиганския мотив на деянието, щом намерението на подсъдимия М. да се саморазправя с полицейските служители и да дири отговорност за служебните им действия е било осъществено по недопустим начин посредством действия, грубо нарушаващи обществения ред и изразяващи явно неуважение към обществото.

3. Относно наказанието на подсъдимия за престъплението по чл. 325, ал. 1 от НК:

Предвидените в санкционната част на разпоредбата на чл. 325, ал. 1 от НК наказания, както и обстоятелствата, че подсъдимият не е бил осъждан за престъпление от общ характер и не е бил освобождаван от наказателна отговорност по реда на раздел IV, глава осма от НК, а от деянието не са причинени имуществени вреди, обуславят задължителното приложение на чл. 78а, ал. 1 от НК спрямо него. Поради оправдаването му по обвинението по чл. 270, ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 от НК и с оглед задължителните указания на ТР № 1 от 28.09.2017 г. на ОСНК не са налице пречки по чл. 78а, ал. 7 от НК за освобождаването му от наказателна отговорност с налагане на административно наказание.

Отчитайки обществената опасност на извършеното престъпление и личността на неговия извършител, административната му отговорност следва да се индивидуализира при баланс на смекчаващите и отегчаващите обстоятелства около средния размер на предвидената в чл. 78а, ал. 1 от НК глоба, а именно в размер на 3 000 (три хиляди) лева. При отмерването на тази санкция са съобразени обективно съществуващите смекчаващи обстоятелства, без да е надценено действителното им значение. По отношение на подсъдимия М. като такива въззивният съд с основание е отчетел чистото му съдебно минало, семейното му положение, обществената му ангажираност. В противовес не е игнорирано и значението на отегчаващите обстоятелства – времето и

мястото, където е било осъществено деянието, както и обстоятелството, че хулиганските действия са били осъществени срещу полицейски служители заради осъществени от тях служебни задължения.

С оглед изложените съображения настоящият състав на ВКС счита, че в рамките на възложената компетентност и предоставените от закона правомощия следва да отмени атакувания съдебен акт на САС и потвърдената с него първоинстанционна присъда в частите относно осъждането на подсъдимия М. по обвинението за извършено престъпление по чл. 270, ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 от НК, като го оправдае на основание чл. 24, ал. 1, т. 1 от НК по това обвинение. Този извод предполага необходимост от отмяна на въззивната присъда и в частите, с които на основание чл. 23, ал. 1 от НК на подсъдимия е наложено общо наказание шест месеца лишаване от свобода, отложено на основание чл. 66, ал. 1 от НК за изпитателен срок от три години, към което на основание чл. 23, ал. 2 от НК е присъединено наказанието обществено порицание. В частта относно обвинението по чл. 325, ал. 1 от НК присъдата на САС следва да бъде изменена, като при условията на чл. 78а, ал. 1 от НК подсъдимият следва да бъде освободен от наказателна отговорност за извършеното престъпление с налагане на административно наказание глоба, индивидуализирана в размер на 3 000 лева.

Водим от горното и на основание чл. 354, ал. 2, т. 1 вр. ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3 от НПК Върховният касационен съд, второ наказателно отделение,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ присъда № 17 от 07.06.2017 г., постановена по ВНОХД № 370/2017 г. по описа на САС, НО, VI състав, и потвърдената с нея присъда от 16.01.2017 г., постановена по НОХД № 4042/2016 г. по описа на СГС, НО, 13 състав, в частите, с които подсъдимият А. Х. М. е признат за виновен да е извършил престъпление по чл. 270, ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 от НК и му е наложено наказание шест месеца лишаване от свобода, като на основание чл. 24, ал. 1, т. 1 от НПК го ОПРАВДАВА по обвинението за престъпление по чл. 270, ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 от НК.

ОТМЕНЯ присъда № 17 от 07.06.2017 г., постановена по ВНОХД № 370/2017 г. по описа на САС, НО, VI състав, в частите, с които на основание чл. 23, ал. 1 от НК по отношение на подсъдимия А. Х. М. е наложено общо наказание шест месеца лишаване от свобода, отложено на основание чл. 66, ал. 1 от НК за изпитателен срок от три години, към което на основание чл. 23, ал. 2 от НК е присъединено наказанието обществено порицание.

ИЗМЕНЯ присъдата в частта относно наложените на подсъдимия А. Х. М. наказания шест месеца лишаване от свобода и обществено порицание за извършеното от него престъпление по чл. 325, ал. 1 от НК, като на основание чл. 78а, ал. 1 от НК го освобождава от наказателна отговорност и му налага административно наказание глоба в размер на 3 000 (три хиляди) лева.

ОСТАВЯ В СИЛА присъда № 17 от 07.06.2017 г., постановена по ВНОХД № 370/2017 г. по описа на САС, НО, VI състав, в останалите ѝ части.

Настоящото решение е окончателно и не подлежи на протестиране и обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ:1.

2.